

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

Naturvårdenheten
Ruona Burehag

BESLUT

Datum
1999-03-08

Inf.

1 (8)

Beteckning
18510-1997-03231
0188-02-003

Överklagan över detta beslut har inte kommit in till länsstyrelsen. 6.4.99/ab

*Deleg. dag
1999-03-12*

Enligt sändlista

Beslut om utvidgning, ändring av föreskrifter samt fastställelse av skötselplan för naturreservatet Norra Malma i Norrtälje kommun.

(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Norra Malma
Kommun	Norrtälje
Registerområde	Norrtälje kommun
Objektnummer	01-02-016
Läge	Topografiska kartan 11JNV, Ekonomiska kartan 119 71
Fastighet	Delar av Norra Malma 1:1, 2:1, 3:1 och 4:1
Markägare	Uppsala Universitet
Area	9 ha
därav landarea	9 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Grund för beslutet

Beskrivning av området

Reservatet omfattar en beteshage vid sjön Erkens sydöstra strand. Området är kuperat och bevuxet av gles lövskog där vidkroniga ekar är det dominerande trädslaget. Dessutom finns inslag av lönn, ask, lind, asp, al

och björk. Ett gravfält med kända 165 fornlämningar från yngre järnåldern (400 - 1000 e. Kr.) ligger i reservatets östra del.

Området har tidigare hävdats genom slätter. Enligt en lantmäterikarta gjord 1690 utgjorde det aktuella området en från åkermarken särhägnad hage. Den kallades Ekskogsängen och här växte ekskog, hassel och hårdvall (ängsflora på torr mark). Man slog årligen 12 sommarlass med hö. Byn hade ont om utmark och området utnyttjades troligen till bete omedelbart efter slåttern. När området fridlystes 1955 hade hävden upphört och marken var bevuxen med ett frodigt buskskikt. Detta har senare röjts bort och idag finns endast enstaka krusbärs-, slån-, hassel- och hagtornsbuskar kvar. Förutom röjning och slätter har området hållits öppet genom kreatursbete efter fridlysningen.

Vissa partier domineras av en lundartad flora. Där påträffas vårlök, svalört, vitsippa, blåsippa, nunneört, trolldruva, gökärt och gulvial. I övrigt är florans förhållandevis trivial och typiska hävdarter påträffas inte i någon större omfattning.

De gamla ekarna innehåller gott om håligheter och är mycket värdefulla för fågellivet. Hålhäckande arter som kaja, skogsduva, storskrak, stare och kattuggla förekommer. Även flera olika svamp-, insekts- och lavararter är knutna till ekarna. Som exempel på rödlistade svampar kan nämnas blekticka (*Pachykytospora tuberculosa*), brunluddig roting (*Xerula pudens*) och korallticka (*Grifola frondosa*). Bland rödlistade lavararter har påträffats t.ex. gammelekslav (*Opegrapha illecebrosa*), ekpricklav (*Arthonia byssacea*) och brun nål-lav (*Chaenotheca phaeocephala*). Flera olika fladdermusarter har observerats i området och naturreservatet är ett av de viktigaste områdena för fladdermöss kring Erken. Fem arter av fladdermöss har påträffats bl.a. den rödlistade stora fladdermusen.

Längs med områdets gräns i söder löper en allé och en stenvägg längs vägen.

Naturreservatet ingår i område som är av riksintresse för naturvården och kulturmiljövården enligt 2 kap. 6 § naturresurslagen. Erken och dess omedelbara omgivning finns med i länets naturvårdsprogram och den del som reservatet ingår i bedöms vara av högsta naturvärde (klass I).

I kommunens översiktsplan antagen i september 1990 redovisas området som bevarandeområde för såväl naturvården som kulturmiljövården. Reservatet ingår i ett område för tätortsutbyggnad som är avsedd för framtida sammanhållen bebyggelse. I den fördjupade översiktsplanen för

Svanberga (antagen av kommunfullmäktige den 27 september 1993 anges att reservatet är skyddsvärd natur som skall skyddas mot all exploatering. Området är inte detaljplanelagt.

Ärendets beredning

Den 7 maj 1955 förklarade Länsstyrelsen i Stockholms län att Norra Malma skulle utgöra naturminne med stöd av dåvarande naturskyddslag. Enligt övergångsbestämmelser i naturvårdslagen (1964:822) kom området att betraktas som naturreservat och den 6 maj 1977 beslutade Länsstyrelsen att området som naturreservat enligt naturvårdslagen (1964:822).

I samband med att Länsstyrelsen nu upprättar och fastställer en skötselplan för reservatet görs också en översyn och modernisering av reservatsföreskrifterna. Dessutom görs en smärre justering av reservatsgränsen i norr, vilket innebär en utvidgning av naturreservatet.

Ärendet har remitterats till markägaren, arrendatorn, Norrtälje kommun samt Skogsvårdsstyrelsen. Ingen har framfört invändningar mot förslaget.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar enligt 7 § NVL om att utvidga naturreservatet genom att förklara det område som markerats på kartbilaga 1, som naturreservat. Reservatsgränsen kommer då att följa fastighetsgränsen i nordost. Länsstyrelsen beslutar med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen om nya föreskrifter för hela naturreservatet. Vidare beslutar Länsstyrelsen enligt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) om föreskrifter för naturvårdsförvaltningen. Föreskrifterna ersätter de gamla från 1977. Samtidigt fastställs en skötselplan för hela området.

Naturreservatets namn skall vara *Norra Malma*.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet skall vara att bevara en ekhage av högt värde från naturvårds- och kulturmiljövårdssynpunkt. Ekarnas fortbestånd skall långsiktigt säkerställas så att de vidkroniga ekarnas värde för flora och fauna bevaras. Områdets värde för det rörliga friluftslivet skall tillvaratas. Gravarna skall vårdas och skyddas från åverkan.

Ändamålet skall tryggas genom att:

- skogsbruk ej bedrivs
- ekarnas föryngringsmöjligheter garanteras
- området betas av nötkreatur
- slåtter och röjning utförs vid behov
- gravfälten hålls fria från buskvegetation

Föreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 § naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla i området.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skoglig åtgärd, dock får åtgärder utföras för att hålla hagmarken i stånd och som framgår av fastställd skötselplan
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle (vindfällerna får dock flyttas undan och placeras på annan plats i reservatet, så att vägen är framkomlig),
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
4. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel,
5. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,

6. införa för området främmande växt- eller djurart,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller liknande anordning
8. uppföra byggnad, brygga eller annan anläggning.

Utän Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

8. anlägga väg, stig eller parkeringsplats,
9. dra fram mark- eller luftledning, normalt underhåll får dock utföras.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga att utföra i samband med områdets skötsel och som anges i fastställd skötselplan (bilaga 2).

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. stängsling, betesdrift, plantering, samt avverknings-, röjnings- och gallringsåtgärder enligt vad som framgår av bifogad skötselplan (bilaga 2),
3. underhåll av stenvmur och allé.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,

2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,
3. störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur och groddjur),
4. fånga och insamla ryggradslösa djur,
5. medföra okopplad hund,
6. tälta,
8. elda,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. framföra motordrivet fordon eller cykel,
11. parkera annat än på anvisad plats eller ställa upp husvagn eller släpvagn.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.

Föreskrifterna enligt 10 § naturvårdslagen samt föreskrifterna enligt 8 och 9 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen träder i kraft tre veckor efter den dag författningen utkommer från trycket i länets författningssamling. Föreskrifterna i Länsstyrelsens beslut den 6 maj 1977 samt föreskrifterna rörande naturreservatet i Stockholms läns allmänna kungörelser 1977:509, upphör därmed att gälla.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

I ärendets handläggning har deltagit länsöverdirektör Bo Hansson, beslutande, miljö- och planeringsdirektör Björn Risinger, länsantikvarie Jan-Bertil Schnell, t.f. lantbruksdirektör Sven-Erik Svensson, länsassessor Björn Lundin, byrådirektör Claes, Halling samt miljöhandläggare Ruona Burehag, föredragande.

Bo Hansson

Ruona Burehag

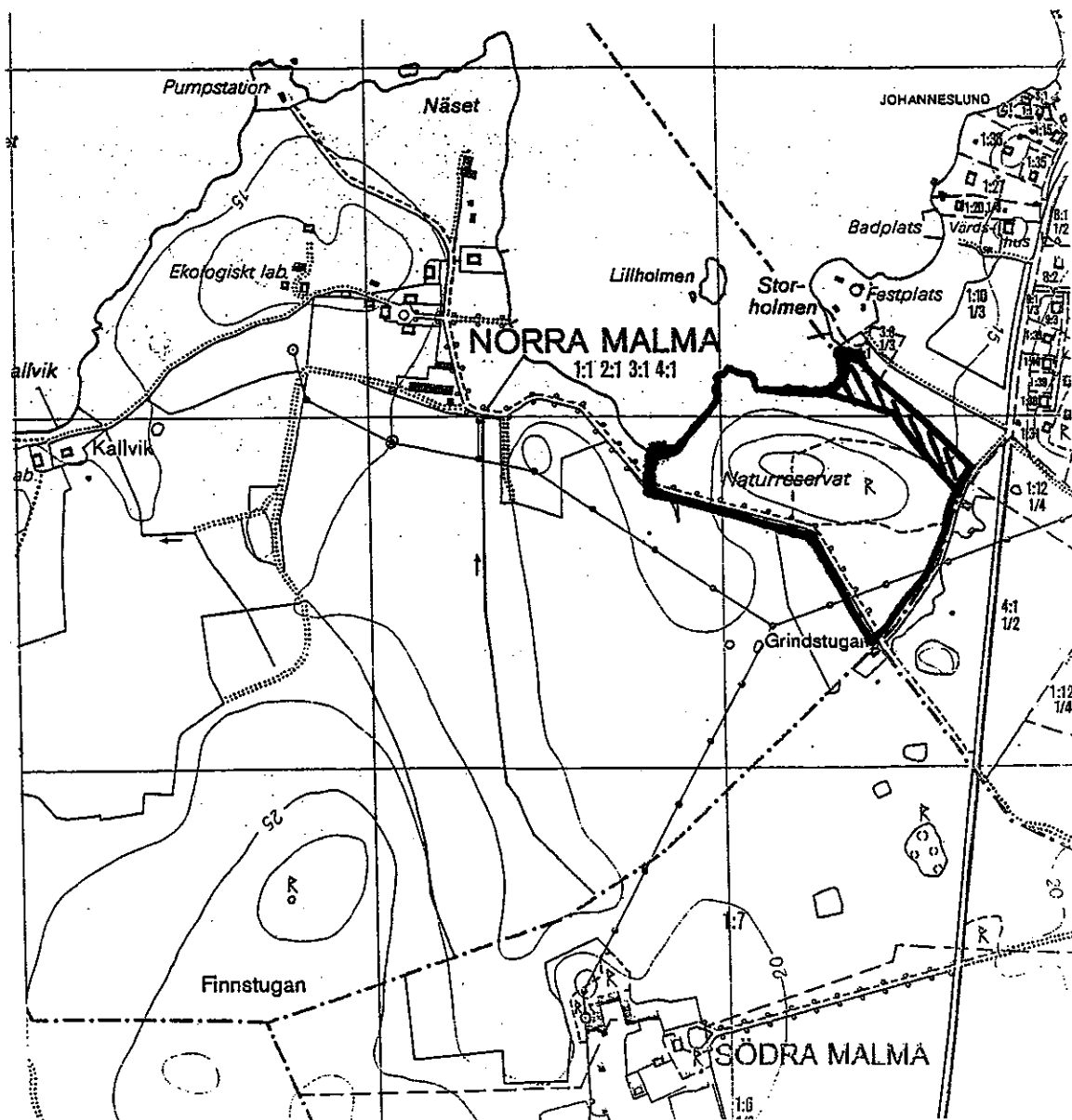
Bilagor

1. Reservatskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

— = gräns för naturreservatet

//// = område som naturreservatet utvidgats med

Skötselplan för naturreservatet Norra Malma, Norrtälje kommun

Denna skötselplan har utarbetats under 1997-1998. Ett förslag till skötselplan som utarbetats av Curt Matzon, har delvis använts som underlag till föreliggande skötselplan. Skötselplanen består av en textdel samt en skötselkarta (bilaga C). Skötselplanen är fastställd genom Länsstyrelsens beslut den 8 mars 1999.

1. ALLMÄN BESKRIVNING

Grund för beslutet, föreskrifter, beskrivning av området

Grund för beslutet, föreskrifter samt beskrivning av området återfinns i Länsstyrelsens beslut den---1999.

Naturtyper	
Ädellövskog	7.5 ha
Ålsumpskog	0.6 ha
<u>Gräsmark</u>	<u>0.9 ha</u>
 Totalt	 9.0 ha

2. PLANDEL

Naturvårdsåtgärder

Ändamålet med reservatet

Ändamålet skall vara att bevara en ekhage av högt värde från naturvårds- och kulturmiljövårdssynpunkt. Ekarnas fortbestånd skall långsiktigt säkerställas så att de vidkroniga ekarnas värde för flora och fauna bevaras. Områdets värde för det rörliga friluftslivet skall tillvaratas. Gravarna skall vårdas och skyddas från åverkan. Allén och stenvuren vårdas.

Ändamålet skall tryggas genom att:

- skogsbruk ej bedrivs

- ekarnas förnygringsmöjligheter garanteras
- området betas av nötkreatur
- slåtter och röjning utförs vid behov
- allén och stenvallen bevaras
- gravfälten hålls fria från buskvegetation

Skötselåtgärder

Målet för skötseln är att säkra ett för natur- och kulturmiljövården värdefullt äldre odlingslandskap, genom att bevara ekhagens öppna karaktär samt att säkerställa ekarnas förnygringsmöjligheter. Stenvallen och allén är också mycket värdefulla inslag i detta odlingslandskap som bör bevaras.

Område 1: Ekhage. Kuperad terräng bevuxen med grova vidkroniga ekar som skall hävdas genom bete. Buskvegetation skall hållas tillbaka och röjs vid behov. Betetrycket skall vara sådant att grässvålen är väl avbetad efter betessäsongens slut. I gläntor som uppstår efter det att gamla ekar fallit omkull bör unga ekars förnygringsmöjligheter säkerställas genom att anordna någon form av nät kring ekarna. Om förnygringen inte sker på naturlig väg planteras ekplantor. I partier med tätare förekomst av medelålders ekar kan man överväga en utglesning av trädskiktet för att förbättra förnygringsmöjligheterna.

Område 2 och 3: Översilad tidigare gallrad alsumpskog. Eventuellt slyuppslag röjs bort med jämna mellanrum (5 - 10 års intervall).

Område 4: Ekhage. Norra delen (gravfältsområdet) är kuperad terräng och bevuxen med grova vidkroniga ekar. Södra delen är flack och mera öppen med inslag av grova ekar och en del buskar. Området skall hävdas genom bete. Buskvegetation skall hållas tillbaka och röjs vid behov. Betetrycket skall vara sådant att grässvålen är väl avbetad efter betessäsongens slut. Ekförnygringen skall ske på samma sätt som inom skötselområde 1. Ekförnygring skall undvikas i omedelbar anslutning till gravarna för att förhindra att rötter tränger in och förstör gravarna.

Område 5: Flackt öppet parti med enstaka aspar och ekar och buskar. Asparna avverkas till förmån för de befintliga ekarna. I den ostligaste delen finns ett parti som brukats som åker i äldre tider. Området skall hävdas genom bete. Buskvegetationen hålls tillbaka och röjs vid behov. Betetrycket skall vara sådant att grässvålen är väl avbetad efter betessäsongens slut.

Allén: allén bör vårdas genom att döda träd ersätts med nya träd.

Stenmuren: muren bevaras genom att eventuellt nedrasade stenas läggs upp på muren igen.

Naturvårdande röjningar, avverkningar och eventuella föryngringsåtgärder och stängsling utförs i naturvårdsförvaltarens regi. Betesdriften utförs av arrendator eller betesentreprenör, liksom tillsyn och underhåll av stängsel, stängselövergångar.

Skogsbruk och jakt

Enligt reservatsföreskrifterna är det bland annat förbjudet att avverka eller utföra andra skogliga åtgärder. Skogsbruk är således förbjudet. Jakten är inte reglerad i föreskrifterna och kan bedrivas av jakträttsinnehavaren enligt gällande bestämmelser.

Anordningar för besökare, tillgänglighet

En parkeringsplats planeras att anordnas utanför reservatet. Stängsel och stängselövergång underhålls av arrendatorn eller beteshållaren. Några särskilda renhållningsanordningar eller andra anläggningar för besökare skall inte anordnas.

Informationsskyltar samt utmärkning av reservatets gräns

Information om reservatet och dess bestämmelser skall finnas på informationsskyltar som framställs enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Skyltar sätts upp vid parkeringsplatsen.

När parkeringsplatsen färdigställts sätts en vägvisare till parkeringsplatsen upp vid infarten till reservatet.

Reservatets gränser skall vara märkta enligt svensk standard (SIS 15 03 22) enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Naturvårdsförvaltaren ansvarar informationsmaterial, vägvisare och skyltning.

Naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltare är Länsstyrelsen. Samråd skall fortlöpande ske med markägaren och arrendatorn. Tillsyn av området görs av Länsstyrelsen eller av särskilt utsedd tillsynsman. Betesdrift sker genom arrendatorn eller genom avtal med annan beteshållare.

Dokumentation och uppföljning

Årlig dokumentation av betesdriften i form av notering av antalet djurdagar/år, datum för betespåsläpp och hemtagning av djur görs av beteshållaren enligt Länsstyrelsens anvisningar.

Dokumentation av utförda röjningsinsatser görs av naturvårdsförvaltaren.

Uppföljning av betestrycket görs av naturvårdsförvaltaren enligt Naturvårdsverkets rekommendationer för "Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder i Naturreservat, NOLA- och Landskapsvårdsobjekt".

Uppföljningen av ekföryngringen görs av naturvårdsförvaltaren.

Ekonomisk plan för naturvårdsförvaltningen (undantas från fastställelse)

Finansiering av naturvårdsförvaltningen sker genom Naturvårdsverkets anslag för vård av naturvårdsobjekt.

Kostnaderna utgörs den närmaste tioårsperioden av gränsmarkering, informationsskyltning, tillsyn och samt vissa röjningsinsatser samt kostnader för underhåll av allé, stenmur och föryngring av ekar. Utredning av kostnader för naturvårdsförvaltningen görs vid planeringen av åtgärderna.

BILAGOR

- Bilaga A. Karta 1. Översiktskarta
- Bilaga B. Karta 2. Anordningar för friluftslivet
- Bilaga C. Karta 3. Indelning i skötselområden

